

Voorwoord

Als je een vreemde taal leert of gebruikt, heb je woordenboeken nodig, maar moet je ook snel informatie kunnen vinden over de grammatica. Deze Van Dale Grammatica Zweeds geeft je een compleet overzicht.

Door de presentatie in duidelijke tabellen is deze grammatica overzichtelijk, handig en begrijpelijk. De onderwerpen worden behandeld op verschillende taalniveaus, zodat je de grammatica kunt bestuderen op het niveau dat bij je past.

Dit zijn de kenmerken van de Van Dale Grammatica Zweeds:

- Goed te gebruiken als studieboek ter ondersteuning van taalcursussen, maar ook heel geschikt voor zelfstudie.
- Het is een praktische gids waarin de Zweedse grammatica helder en stapsgewijs wordt uitgelegd.
- Elk grammaticaal onderwerp wordt geïntroduceerd met een overzichtspagina.
- De regels worden uitgelegd per niveau op basis van het zogenaamde Europees Referentiekader (ERK). De hoofdstukken volgen een duidelijke opbouw van het basisoniveau A1 tot B2 als hoogste niveau.
- Elk niveau heeft een eigen kleur, waardoor het opzoeken heel makkelijk is.
- De grammaticaregels zijn in duidelijke taal geschreven. De uitleg van de regels en de voorbeeldzinnen zijn aangepast aan het ERK-niveau. De voorbeeldzinnen vormen een heldere illustratie bij de grammaticale regels en laten duidelijk zien hoe deze moeten worden toegepast.
- Een volledig overzicht van alle regels van een onderwerp vind je op het hoogste ERK-niveau. Soms ontbreekt er een niveau. Dit betekent dat het onderwerp op dat niveau niet aan bod komt. Alle regels zijn dan al op een lager niveau behandeld of worden pas behandeld op een hoger niveau.

In de verklarende woordenlijst achterin vind je uitleg over grammaticale termen, met de vertaling in de vreemde taal.

De auteur

Inhoud

Voorwoord		5
Richtlijnen van het Europees Referentiekader		6
Beschrijving van de taalniveaus van A1 tot C1		7
Zelfstandig naamwoord en lidwoord		13
Onbepaald lidwoord	A1	15
Onbepaald lidwoord	A2	16
Zelfstandig naamwoord: geslacht	A2	17
Zelfstandig naamwoord: geslacht	B1	19
Zelfstandig naamwoord: onbepaalde vorm meervoud	A1	20
Zelfstandig naamwoord: onbepaalde vorm meervoud	A2	21
Zelfstandig naamwoord en lidwoord: bepaalde vorm enkelvoud	A1	25
Zelfstandig naamwoord en lidwoord: bepaalde vorm enkelvoud	A2	26
Zelfstandig naamwoord en lidwoord: bepaalde vorm meervoud	A1	28
Zelfstandig naamwoord en lidwoord: bepaalde vorm meervoud	A2	29
Zelfstandig naamwoord en lidwoord: overzicht van de onbepaalde en bepaalde vorm	A2	30
Lidwoord: losstaand bepaald lidwoord	A2	32
Lidwoord: gebruik	A2	33
Zelfstandig naamwoord: genitief	B1	34
Zelfstandig gebruikt bijvoeglijk naamwoord	B1	36
Zelfstandig naamwoord: nationaliteiten	A2	37
Bijvoeglijk naamwoord		39
Bijvoeglijk naamwoord	A1	40
Bijvoeglijk naamwoord	A2	41
Bijvoeglijk naamwoord	B1	42
Bijvoeglijk naamwoord: enkele aandachtspunten	B2	45
Trappen van vergelijking	A2	46
Trappen van vergelijking	B1	47
Telwoord		50
Hoofdtelwoord	A1	51
Hoofdtelwoord	A2	52
Rangtelwoord	A2	55
Overige telwoorden	B1	57
Voornaamwoord		59
Persoonlijk voornaamwoord	A1	60
Persoonlijk voornaamwoord	A2	61
Persoonlijk voornaamwoord	B1	63
Wederkerend voornaamwoord	A2	65
Wederkerend voornaamwoord	B1	66
Wederkerig voornaamwoord	A2	67
Wederkerig voornaamwoord	B1	68
Bezittelijk voornaamwoord	A1	69
Bezittelijk voornaamwoord	A2	70
Bezittelijk voornaamwoord	B1	71
Aanwijzend voornaamwoord	A1	73
Aanwijzend voornaamwoord	A2	74
Aanwijzend voornaamwoord	B1	75

Bepalingaankondigend voornaamwoord	B1	78
Vragend voornaamwoord	A1	79
Vragend voornaamwoord	A2	80
Vragend voornaamwoord	B1	81
Onbepaald voornaamwoord	A2	82
Onbepaald voornaamwoord	B1	83
Betrekkelijk voornaamwoord	B1	86
Voorzetsel		88
Voorzetsel	A1	89
Voorzetsel: plaats, richting en overig	A2	90
Voorzetsel: tijd	A2	92
Voorzetsel: tijd, overzicht	A2	94
Voorzetsel	B1	95
Voorzetsel: alfabetisch overzicht	B1/B2	96
Voegwoord		100
Voegwoord	A1	101
Voegwoord	A2	102
Voegwoord	B1	103
Bijwoord		106
Bijwoord	A2	107
Bijwoordelijke uitdrukkingen van tijd: overzicht	A2	109
Bijwoord	B1	110
Werkwoord		113
Werkwoord: wijs, tijd en vorm		114
Werkwoord: tijd		116
Hulpwerkwoorden		119
Vervoegingstabel ha, vara, bli en ska/skulle		120
Presens ha en vara	A1	121
Presens en preteritum ha, vara en bli	A2	122
Presens en preteritum ha, vara, bli en ska/skulle	B1	123
Indikativ: aantonende wijs – vervoeging en tijden		125
Vervoegingstabel eerste conjugatie		127
Vervoegingstabel tweede conjugatie		128
Tweede conjugatie: afwijkende vormen		129
Vervoegingstabel derde conjugatie		130
Vervoegingstabel vierde conjugatie		131
Vierde conjugatie: klinkerwisseling		132
Presens: tegenwoordige tijd	A1	133
Presens: tegenwoordige tijd	A2	134
Preteritum: verleden tijd	A2	136
Preteritum: verleden tijd	B1	137
Perfekt: voltooid tegenwoordige tijd	A2	139
Pluskvamperfekt: voltooid verleden tijd	B1	140
Futurum: toekomstige tijd	A2	141
Futurum: toekomstige tijd	B1	142
Futurum exaktum en konditionalis: andere vormen van toekomstige tijd	B2	143
Wijs		144
Imperativ: gebiedende wijs	A2	145
Infinitiv: onbepaalde wijs	A2	146
Infinitiv: onbepaalde wijs	B1	147
Konjunktiv: aanvoegende wijs	B2	149

Deelwoorden		150
Supinum	A ₂	151
Perfekt particip: voltooid deelwoord	B ₁	152
Presens particip: tegenwoordig deelwoord	B ₁	153
Modaal werkwoord		154
Modaal werkwoord	A ₁	155
Modaal werkwoord	A ₂	156
Modaal werkwoord	B ₁ /B ₂	157
Samengestelde werkwoorden		161
Onscheidbaar werkwoord	B ₁	162
Scheidbaar werkwoord	B ₁	163
Scheidbaar en onscheidbaar werkwoord	B ₂	164
Wederkerend werkwoord	A ₂	165
Overgankelijk en onovergankelijk werkwoord	B ₁	166
Lijdende vorm en s-vorm		168
Lijdende vorm	B ₁	169
S-vorm: wederkerig gebruik en deponens	B ₁	172
Werkwoorden met dubbele vormen	B ₂	173
Lijst onregelmatige werkwoorden		174
Zinsbouw		178
Zinsdeel		179
Onderwerp	B ₂	180
Gezegde	B ₂	181
Voorwerp	B ₂	183
Bijwoordelijke bepaling	B ₂	184
Beweeglijke bijwoorden: vandrante adverb	B ₂	185
Bijvoeglijke bepalingen binnen zinsdelen	B ₂	186
Hoofdzin en bijzin		188
Woordvolgorde in de hoofdzin	B ₂	190
Woordvolgorde in de bijzin	B ₂	192
Emfatische omschrijving: nadruk	B ₂	194
Bijlage		195
Lijst met grammaticale begrippen Zweeds-Nederlands		195
Lijst met grammaticale begrippen Nederlands-Zweeds		198

Beschrijving van de taalniveaus van A1 tot C1

Begrijpen		Spreken		Schrijven	
Luisteren	Lezen	Productie	Interactie		
Ik kan vertrouwde woorden en basiszinnen begrijpen die mezelf, mijn familie en directe concrete omgeving betreffen, wanneer de mensen langzaam en duidelijk spreken.	Ik kan vertrouwde namen, woorden en zeer eenvoudige zinnen begrijpen, bijvoorbeeld in mededelingen, op posters en in catalogi.	Ik kan eenvoudige uitdrukkingen en zinnen gebruiken om mijn woonomgeving en de mensen die ik ken, te beschrijven.	Ik kan deelnemen aan een eenvoudig gesprek, wanneer de gesprekspartner bereid is om zaken in een langzamer spreekt tempo te herhalen of opnieuw te formuleren en mij helpt bij het formuleren van wat ik probeer te zeggen. Ik kan eenvoudige vragen stellen en beantwoorden die een directe behoefte of zeer vertrouwde onderwerpen betreffen.	Ik kan een korte, eenvoudige ansichtkaart schrijven, bijvoorbeeld voor het zenden van vakantiegroeten. Ik kan op formulieren persoonlijke details invullen, bijvoorbeeld mijn naam, nationaliteit en adres noteren op een hotelinschrijvingsformulier.	A1
Ik kan zinnen en de meest frequente woorden begrijpen die betrekking hebben op gebieden die van direct persoonlijk belang zijn (bijvoorbeeld basisinformatie over mezelf en mijn familie, winkelen, plaatselijke omgeving, werk). Ik kan de belangrijkste punten in korte, duidelijke eenvoudige boodschappen en aankondigingen volgen.	Ik kan zeer korte eenvoudige teksten lezen. Ik kan specifieke voorspelbare informatie vinden in eenvoudige, alledaagse teksten zoals advertenties, folders, menu's en dienstregelingen en ik kan korte, eenvoudige, persoonlijke brieven begrijpen.	Ik kan een reeks uitdrukkingen en zinnen gebruiken om in eenvoudige bewoordingen mijn familie en andere mensen, leefomstandigheden, mijn opleiding en mijn huidige of meest recente baan te beschrijven.	Ik kan communiceren over eenvoudige en alledaagse taken die een eenvoudige en directe uitwisseling van informatie over vertrouwde onderwerpen en activiteiten betreffen. Ik kan zeer korte sociale gesprekken aan, alhoewel ik gewoonlijk niet voldoende begrip om het gesprek zelfstandig gaande te houden.	Ik kan korte, eenvoudige notities en boodschappen opschrijven. Ik kan een zeer eenvoudige persoonlijke brief schrijven, bijvoorbeeld om iemand voor iets te bedanken.	A2
Ik kan de hoofdpunten begrijpen wanneer in duidelijk uitgesproken standaarddialect wordt gesproken over vertrouwde zaken die ik regelmatig tegenkom op mijn werk, school, vrije tijd enz. Ik kan de hoofdpunten van veel radio- of tv-programma's over actuele zaken of over onderwerpen van persoonlijk of beroepsmatig belang begrijpen, wanneer er betrekkelijk langzaam en duidelijk gesproken wordt.	Ik kan teksten begrijpen die hoofdzakelijk bestaan uit hoogfrequente, alledaagse of aan mijn werk gerelateerde taal. Ik kan de beschrijving van gebeurtenissen, gevoelens en wensen in persoonlijke brieven begrijpen.	Ik kan uitingen op een simpele manier aan elkaar verbinden, zodat ik ervaringen en gebeurtenissen, mijn dromen, verwachtingen en ambities kan beschrijven. Ik kan in het kort redenen en verklaringen geven voor mijn meningen en plannen. Ik kan een verhaal vertellen, of de plot van een boek of film weergeven en mijn reacties beschrijven.	Ik kan de meeste situaties aan die zich kunnen voordoen tijdens een reis in een gebied waar de betreffende taal wordt gesproken. Ik kan onvoorbereid deelnemen aan een gesprek over onderwerpen die vertrouwd zijn, of mijn persoonlijke belangstelling hebben of die betrekking hebben op het dagelijks leven (bijvoorbeeld familie, hobby's, werk, reizen en actuele gebeurtenissen).	Ik kan eenvoudige samenhangende tekst schrijven over onderwerpen die vertrouwd of van persoonlijk belang zijn. Ik kan persoonlijke brieven schrijven waarin ik mijn ervaringen en indrukken beschrijf.	B1
Ik kan een langer betoog en lezingen begrijpen en zelfs complexe redeneringen volgen, wanneer het onderwerp redelijk vertrouwd is. Ik kan de meeste nieuws- en actualiteitenprogramma's op de tv begrijpen. Ik kan het grootste deel van films in standaarddialect begrijpen.	Ik kan artikelen en verslagen lezen die betrekking hebben op eigentijdse problemen, waarbij de schrijvers een bepaalde houding of standpunt innemen. Ik kan eigentijds literair proza begrijpen.	Ik kan duidelijke, gedetailleerde beschrijvingen presenteren over een breed scala van onderwerpen die betrekking hebben op mijn interessegebied. Ik kan een standpunt over een actueel onderwerp verklaren en de voordelen en nadelen van diverse opties uiteenzetten.	Ik kan zodanig deelnemen aan een vloeiend en spontaan gesprek, dat normale uitwisseling met moedertaalsprekers redelijk mogelijk is. Ik kan binnen een vertrouwde context actief deelnemen aan een discussie en hierin mijn standpunten uitleggen en ondersteunen.	Ik kan een duidelijke, gedetailleerde tekst schrijven over een breed scala van onderwerpen die betrekking hebben op mijn interesses. Ik kan een opstel of verslag schrijven, informatie doorgeven of redenen aanvoeren ter ondersteuning vóór of tégen een specifiek standpunt. Ik kan brieven schrijven waarin ik het persoonlijk belang van gebeurtenissen en ervaringen aangeef.	B2
Ik kan een langer betoog begrijpen, zelfs wanneer dit niet duidelijk gestructureerd is en wanneer relaties slechts impliciet zijn en niet expliciet worden aangegeven. Ik kan zonder al te veel inspanning tv-programma's en films begrijpen.	Ik kan lange en complexe feitelijke en literaire teksten begrijpen, en het gebruik van verschillende stijlen waarderen. Ik kan gespecialiseerde artikelen en lange technische instructies begrijpen, zelfs wanneer deze geen betrekking hebben op mijn terrein.	Ik kan duidelijke, gedetailleerde beschrijvingen geven over complexe onderwerpen en daarbij sub-thema's integreren, specifieke standpunten ontwikkelen en het geheel afronden met een passende conclusie.	Ik kan mezelf vloeiend en spontaan uitdrukken zonder merkbaar naar uitdrukkingen te hoeven zoeken. Ik kan de taal flexibel en effectief gebruiken voor sociale en professionele doeleinden. Ik kan ideeën en meningen met precisie formuleren en mijn bijdrage vaardig aan die van andere sprekers relateren.	Ik kan me in duidelijke, goed gestructureerde tekst uitdrukken en daarbij redelijk uitgebreid standpunten uiteenzetten. Ik kan in een brief, een opstel of een verslag schrijven over complexe onderwerpen en daarbij de voor mij belangrijke punten benadrukken. Ik kan schrijven in een stijl die is aangepast aan de lezer die ik in gedachten heb.	C1

Richtlijnen van het Europees Referentiekader

Deze Van Dale Grammatica Zweeds is gebaseerd op de richtlijnen van het Common European Framework of Reference (in de Nederlandse vertaling het 'Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen: Leren, Onderwijzen, Beoordelen', Nederlandse Taalunie, 2008), kortweg ERK genoemd.

Het Europees Referentiekader (ERK) definieert taalvaardigheid aan de hand van een indeling in niveaus. Het is ontwikkeld door de Raad van Europa en is door de EU geaccepteerd als instrument voor het beschrijven én meten van taalvaardigheid voor de moderne Europese talen.

ERK is een transparant en functioneel systeem, dat steeds meer gebruikt wordt in het onderwijs. De beschrijvingen van de taalniveaus zijn te vinden in de tabel op de volgende bladzijde. Ze geven voor elk niveau aan in welk soort situaties je je kunt redden, en aan welke eisen je moet voldoen op het vlak van taalbeheersing. De taalvaardigheden zijn uitgesplitst in: spreken en gesprekken voeren, lees-, schrijf- en luistervaardigheid. Binnen elke vaardigheid kent het ERK zes niveaus: A1, A2, B1, B2, C1 en C2, waarbij A staat voor basisgebruiker, B voor onafhankelijke gebruiker en C voor vaardige gebruiker.

Zelfstandig naamwoord: onbepaalde vorm meervoud

declinatie	geslacht	onbepaald enkelvoud	uitgang	onbepaald meervoud
1	utrum	en blomma	-or	två blommor
2	utrum	en bil	-ar	två bilar
3	utrum	en bild	-er	två bilder
4	neutrum	ett äpple	-n	två äpplen
5	neutrum	ett hus	--	två hus
	utrum	en lärare	--	två lärare

vorm

1.	De meeste zelfstandige naamwoorden kunnen in het enkelvoud en het meervoud staan.	> en flicka > en tomat	> två flickor > två tomater
2.	Het Zweeds heeft vijf manieren om een meervoud te vormen. Deze vijf groepen noem je deklinationer (declinaties).	> en krona > en stol > en film > ett bi > ett pårön	> två kronor > två stolar > två filmer > två bin > två pårön

eerste declinatie

3.	Woorden van de eerste declinatie eindigen op -a . In het meervoud vervang je de -a door de uitgang -or . Deze woorden zijn altijd utrum.	> en apa > en svenska > en gata	> två apor > två svenskor > två gator

tweede declinatie

4.	Woorden van de tweede declinatie zijn utrum. In het meervoud krijgen ze de uitgang -ar .	> en fisk > en lök > en orm	> två fiskar > två lökar > två ormar

derde declinatie

5.	Woorden van de derde declinatie zijn meestal utrum. In het meervoud krijgen ze de uitgang -er .	> en gäst > en cigarett > en kust	> två gäster > två cigaretter > två kuster

vierde declinatie

6.	Woorden van de vierde declinatie zijn neutrum en eindigen op een klinker. In het meervoud krijgen ze de uitgang -n .	> ett frimärke > ett bi > ett konto	> två frimärken > två bin > två konton

vijfde declinatie

7.	Woorden van de vijfde declinatie blijven onveranderd in het meervoud. Het gaat om neutrum-woorden die eindigen op een medeklinker.	> ett bord > ett brev > ett djur	> två bord > två brev > två djur
8.	Tot de vijfde declinatie horen ook utrum-woorden die eindigen op -are .	> en spelare > en motståndare > en holländare	> två spelare > två motståndare > två holländare

Zelfstandig naamwoord: onbepaalde vorm meervoud

declinatie	geslacht	onbepaald enkelvoud	uitgang	onbepaald meervoud
1	utrum utrum	en blomma en ros	-or -or	två blommor två rosor
2	utrum utrum	en bil en pojke	-ar -ar	två bilar två pojkar
3	utrum utrum neutrum neutrum	en bild en sko ett parti ett museum	-er -r -er -er	två bilder två skor två partier två museer
4	neutrum	ett äpple	-n	två äpplen
5	neutrum utrum	ett hus en lärare	-- --	två hus två lärare

vorm

- De meeste zelfstandige naamwoorden kunnen in het enkelvoud en het meervoud staan.
 - > en flicka
 - > en arm
 - > en konstnär
 - > två flickor
 - > två armar
 - > två konstnärer
- Het Zweeds heeft vijf manieren om een meervoud te vormen. Deze vijf groepen noem je **deklinationer** (declinaties).
 - > en krona
 - > en stol
 - > en film
 - > ett bi
 - > ett päron
 - > två kronor
 - > två stolar
 - > två filmer
 - > två bin
 - > två päron
- Bij Engelse leenwoorden komt soms een meervoud op **-s** voor.
 - > en selfie
 - > två selfies
re declinatie	geldt voor	enkelvoud	meervoud
meervoud op -or	utrum-woorden die eindigen op een onbeklemtoonde -a ; de -a valt weg in het meervoud
uitzondering: enkele utrum-woorden die niet op -a eindigen	> en blomma > en krona > en sjuksköterska > en ros > en toffel > en våg > en åder	> två blommor > två kronor > två sjuksköterskor > två rosor > två tofflor > två vågor > två ådror
ze declinatie	geldt voor	enkelvoud	meervoud
meervoud op -ar	veel utrum-woorden die uit één lettergreep bestaan	> en stol > en bil > en bro > en ö > en pojke > en backe > en fågel > en öken > en syster	> två stolar > två bilar > två broar > två öar > två pojkar > två backar > två fåglar > två öknar > två systrar
	utrum-woorden op een onbeklemtoonde -e ; de -e valt weg in het meervoud		
	utrum-woorden op onbeklemtoond -el , -en en -er ; de -e valt weg in het meervoud		

Zelfstandig naamwoord en lidwoord: bepaalde vorm enkelvoud

geslacht	onbepaald enkelvoud	uitgang	bepaald enkelvoud	
utrum	en bil	-en	bilen	na medeklinker
utrum	en blomma	-n	blomman	na klinker
neutrum	ett hus	-et	huset	na medeklinker
neutrum	ett äpple	-t	äppet	na klinker

algemeen

1. In het Zweeds staat het bepaald lidwoord meestal niet los, maar plak je het aan het zelfstandig naamwoord vast, als achtervoegsel. We noemen dit een aangehecht lidwoord. > Tack för **maten**.

vorm

2. Utrum-woorden krijgen de uitgang -en als ze eindigen op een medeklinker en -n als ze eindigen op een klinker.	onbepaald
> en stol
> en sjö	bepaald
> stolen
> sjön
3. Neutrum-woorden krijgen de uitgang -et als ze eindigen op een medeklinker en -t als ze eindigen op een klinker.	> ett problem
> ett öga	> problemet
> ögat

Zelfstandig naamwoord en lidwoord: bepaalde vorm enkelvoud

geslacht	onbepaald enkelvoud	uitgang	bepaald enkelvoud	
utrum	en bil	-en	bilen	na medeklinker
utrum	en blomma	-n	blomman	na klinker
neutrum	ett hus	-et	huset	na medeklinker
neutrum	ett äpple	-t	äppet	na onbeklemtoonde klinker
neutrum	ett parti	-et	partiet	na beklemtoonde klinker

vorm

1. De bepaalde vorm enkelvoud vorm je met een aangehecht lidwoord. Voor utrum-woorden is het achtervoegsel **-en**, voor neutrum-woorden is het **-et**.
> en bank	> banken
> en stol	> stolen
> ett glas	> glaset
> ett problem	> problemet

bijzondere regels

2. Indien het woord eindigt op een klinker is de uitgang **-n** bij utrum-woorden en **-t** bij neutrum-woorden.
> en blomma	> blomman
> ett yrke	> yrket
-
3. Neutrum-woorden die op een klinker eindigen, krijgen de uitgang **-et** indien ze uit één lettergreep bestaan of indien de klemtoon op de slotlettergreep valt.
> ett trä	> träet
> ett parti	> partiet
-
4. Utrum-woorden die op een beklemtoonde klinker eindigen, krijgen de uitgang **-n**. Alleen in sommige namen krijgen ze nog **-en**.
> en tragedi	> tragedin
> en akademi	> akademin
	> <i>maar: Svenska akademien</i>
-
5. Utrum-woorden die eindigen op onbeklemtoond **-el**, **-er** of **-or** krijgen geen **-en**, maar **-n**.
> en cykel	> cykeln
> en syster	> system
> en motor	> motorn
-
6. Het woord **himmel** heeft verschillende mogelijkheden bij de bepaalde vorm.
> en himmel	> himlen (<i>de gebruikelijkste</i>)
	> himmelen
	> himmeln
-
7. Utrum-woorden die eindigen op **-en** verliezen de **e**.
> en öken	> öknen
> en botten	> bottnen
-
8. Enkele utrum-woorden die eindigen op **-en**, krijgen geen achtervoegsel. De bepaalde vorm is dus gelijk aan de onbepaalde vorm.
> en examen	> examen
> en fröken	> fröken
-
9. Utrum-woorden die eindigen op **-an** krijgen geen achtervoegsel. De bepaalde vorm is dus gelijk aan de onbepaalde vorm.
> en början	> början
> en biverkan	> biverkan
-
10. Neutrum-woorden die eindigen op onbeklemtoond **-el**, **-en** of **-er** verliezen de **e**.
> ett exempel	> exemplet
> ett tecken	> tecknet
> ett fönster	> fönstret

B1 **Zelfstandig naamwoord: genitief**

enkelvoud, onbepaald
enkelvoud, bepaald
meervoud, onbepaald
meervoud, bepaald

en bils färg
 bilens färg
 bilars färg
 bilarnas färg

ett barns föräldrar
 barnets föräldrar
 barns föräldrar
 barnens föräldrar

ett svenskt barns föräldrar
 det svenska barnets föräldrar
 svenska barns föräldrar
 de svenska barnens föräldrar

vorm

1. De genitief vorm je door de uitgang **-s** achter de (al dan niet verbogen) vorm van het zelfstandig naamwoord te plakken. Je plaatst geen apostrof.
 - > Stockholms tunnelbana har hundra stationer.
 - > Lärarens dator har gått sönder.
 - > Sofias föräldrar kommer också till föräldramötet.
2. Woorden die eindigen op **-s**, **-z** en **-x** krijgen geen **-s** in de genitief, maar je mag voor de duidelijkheid een apostrof toevoegen.
 - > Mats och Lars hundar / Mats' och Lars' hundar
 - > drottning Beatrix/Beatrix' regeringsperiod
 - > Schweiz/Schweiz' underbara natur

gebruik

3. Het Zweeds maakt veel gebruik van de genitief, ook waar het Nederlands kiest voor een constructie met *van*.
 - > Stockholm är Sveriges huvudstad.
 - > Sveriges statsminister besöker USA:s president.
4. Ook verbogen vormen kunnen een genitief-s krijgen.
 - > Han är medlem i Motormännens riksförbund.
5. Een genitief kan zelfs in een andere genitief worden verwerkt.
 - > Stockholms stads långa historia beskrivs i en ny bok.
6. Bij een groep van woorden krijgt het laatste woord de genitief-s.
 - > Eva Dahlgrens mest kända album heter: En blekt blondins hjärta.
7. In een opsomming krijgen alle delen van de opsomming een genitief-s.
 - > Annas och Johans föräldrar ska skiljas.
8. De genitief kan ook voorkomen na een koppelwerkwoord.
 - > Den här boken är min farbrors.
9. Een zelfstandig naamwoord dat voorafgegaan wordt door een genitief, staat altijd in de onbepaalde vorm
 - > mannens **paraply**
 - > pojkens **badbyxor**
10. De genitief gebruik je om de hoeveelheid of omvang van iets aan te geven.
 - > Eftersom jag aldrig hade varit i Göteborg, förlängde jag min resa med ett tredagars studiebesök där.
 - > Det är en fyrtiofemminuters resa till jobbet.
 - > En medelålders man misstänks för grovt rattfylleri.
11. De genitief gebruik je in tijdsuitdrukkingen die aangeven dat iets in het verleden heeft plaatsgevonden.
 - > i måndags
 - > i förmiddags
 - > i somras
 - > i julas

bijzonderheid

12. Er bestaan nog enkele oude genitiefvormen, maar die komen alleen voor in versteende uitdrukkingen.

- > Falukorv kommer från Falun.
- > Kristi himmelfärd är en helgdag.
- > Jag är trött, jag går till sängs.
- > Akvarellerna är till salu.

Zelfstandig gebruikt bijvoeglijk naamwoord

**bijvoeglijk
naamwoord**
blind

ond

**onbepaald
enkelvoud**
en blind

--

**onbepaald
meervoud**
två blinda

--

**bepaald
enkelvoud**
den blinda
den blinde
det onda

**bepaald
meervoud**
de blinda

--

vorm en gebruik

1. Bijvoeglijke naamwoorden kunnen als zelfstandig naamwoord worden gebruikt.
 - > arbetslös – en **arbetslös**
 - > kristen – en **kristen**
 - > ond – det **onda**

2. Zelfstandig gebruikte bijvoeglijke naamwoorden die utrum zijn, duiden vaak personen aan.
 - > Man tillkallade två **sakkunniga** för att bedöma resultatet.
 - > En **bekant** till henne är ordförande i föreningen.
 - > Bilförare måste stanna och släppa fram **gående** vid övergångsställen.

3. Zelfstandig gebruikte bijvoeglijke naamwoorden die neutrum zijn, geven iets onbepaalds aan.
 - > Segern var **det enda** som räknades.
 - > Det värker i fötterna av allt **gående** på hårda trottoarer.

4. In de bepaalde vorm kun je de uitgang **-e** gebruiken indien het om een mannelijk persoon gaat.
 - > Den avlidne begravdes samma dag.

verbuiging

5. Zelfstandig gebruikte bijvoeglijke naamwoorden verbuig je als een bijvoeglijk naamwoord.
 - > en blind person
 - > två kristna personer
 - > de kristna personerna
 - > en blind
 - > två kristna
 - > de kristna